
Vystymosi komitetas

2023/2065(INI)

29.11.2023

NUOMONĖ

Vystymosi komiteto

pateikta Tarptautinės prekybos komitetui

dėl ES ir Pietų Afrikos vystymosi bendrijos (PAVB) ekonominės partnerystės susitarimo (EPS) įgyvendinimo
(2023/2065(INI))

Nuomonės referentas: Karsten Lucke

PA_NonLeg

PASIŪLYMAI

Vystymosi komitetas ragina atsakingą Tarptautinės prekybos komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

1. palankiai vertina ES ir Pietų Afrikos vystymosi bendrijos (PAVB) ekonominės partnerystės susitarimo (EPS) pirmą *ex post* vertinimą; pabrėžia, kad EPS numatoma prekyba ir investicijos, kuriomis prisidedama prie darnaus vystymosi tikslo ekonominiu, socialiniu ir aplinkos aspektais; vis dėlto pažymi, kad PAVB šalyse partnerėse tebėra daug iššūkių, susijusių su ekonomikos įvairinimu, konkurencingumu, augimu, teisine valstybe, skurdo mažinimu, darbuotojų teisėmis, žemės grobimu ir aplinkos apsauga;
2. pabrėžia vystomojo bendradarbiavimo ir techninės bei finansinės pagalbos, kaip esminių veiksnių siekiant EPS tikslų ir naudingo susitarimo šalių bendradarbiavimo, svarbą;
3. atkreipia dėmesį į tai, kad ES ir PAVB EPS daug dėmesio skiriama regioninei ir subregioninei integracijai, nes ji yra galinga priemonė siekiant susitarimo tikslų; pabrėžia, kad ES ir PAVB EPS turi būti remiama regioninė ir subregioninė integracija, skatinamos regioninės vertės grandinės PAVB ir apskritai Afrikoje ir galiausiai besivystančios šalys turi būti tvariai integruojamos į pasaulio ekonomiką; be to, pabrėžia, kad ES bendradarbiavimu su PAVB šalimis vystymosi finansavimo srityje turi būti prisidedama prie šių šalių regioninio ekonominio bendradarbiavimo ir integracijos pastangų taip, kad būtų skatinama platesnė Afrikos vidaus prekyba;
4. pripažįsta, kad PAVB šalys partnerės, taikydamos EPS, turėtų gauti naudos, nes juo bus padidintos jų galimybės skatinti ekonomikos įvairinimą ir gaminti pridėtinę vertę turinčius produktus; atkreipia dėmesį į tai, kad EPS turėtų padėti įvairinti vertės grandines PAVB šalyse ir jų ekonomikoje, todėl taip pat būtina nustatyti sąžiningas ir vystymuisi palankias pasaulinės prekybos taisykles; be to, pažymi, kad susitarimu turėtų būti skatinama prekybos ir vystymosi politika, grindžiama žmogaus teisių, teisinės valstybės ir demokratijos propagavimu, kuriamos vietinės darbo vietos ir pridėtinė vertė ir padedama kovoti su nelygybe bei sumažinti ir galiausiai panaikinti badą bei skurdą tvariu būdu;
5. atkreipia dėmesį į finansinius ir techninius sunkumus, su kuriais susiduria vietos mažosios ir vidutinės įmonės (MVĮ) įgyvendindamos ES reglamentus ir standartus, kurių reikalaujama laikytis prieš eksportuojant į ES rinką, o dėl to dauguma MVĮ gali negauti EPS teikiamos naudos; pabrėžia, kad reikia teikti tinkamą pagalbą MVĮ, siekiant užtikrinti jų atitiktį ES reikalavimams ir patekimą į ES rinkas, taip pat didinti informuotumą apie tarifinių kvotų naudojimą;
6. pabrėžia, kad EPS turėtų padėti didinti konkurencingumą ir tvarų ekonomikos augimą PAVB EPS šalyse taikant sąžiningos prekybos ir investicijų sistemą, kuria atsižvelgiama į ES ir jos PAVB EPS partnerių išsivystymo lygio skirtumus;
7. pabrėžia, kad ES prašymas uždrausti eksporto mokesčius, taikomus žaliavoms, ilgą laiką buvo kliūtis derybų dėl EPS procese, atsižvelgiant į tai, kad eksporto mokesčiai ir

muitai nėra draudžiami pagal PPO režimą; primena Afrikos šalių teisę reglamentuoti žaliavas atsižvelgiant į savo viešąjį interesą; ragina ES atitinkamai nepatvirtinti prekybos politikos, pagal kurią besivystančioms šalims paprastai draudžiama taikyti eksporto mokesčius žaliavoms, jei tai suderinama su PPO taisyklėmis;

8. primena, kad PAVB EPS šalims pandemija padarė poveikį dėl sumažėjusių fiskalinių pajamų, kurias lėmė, pvz., sumažėjusi ekonominė veikla ir svyruojančios biržos prekių kainos bei prekybos srutai; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia gero valdymo ir pagalbos stiprinant darnaus vystymosi pajėgumus svarbą, visų pirma kiek tai susiję su tvarių fiskalinių sistemų sukūrimu ir kova su mokesčių slėpimu, siekiant padėti panaudoti fiskalinius pajėgumus tolesniam ekonominiam ir socialiniam vystymuisi bei apsaugoti aplinką; primena, kad ES turi tvirtai remti institucijų tvirtinimą ir visapusišką gebėjimų stiprinimą šalių partnerių viešajame sektoriuje;
9. pabrėžia, kad EPS turėtų remti naują susitarimo šalių prekybos dinamiką, vykdant laipsnišką asimetrišką jų tarpusavio prekybos liberalizavimą; taip pat pabrėžia, kad jis gali sustiprinti, išplėsti ir pagilinti bendradarbiavimą visose su prekyba susijusiose srityse, dėl to taip pat sustiprinti PAVB šalių ir ES partnerystę; pabrėžia asimetriško prekybos liberalizavimo principo, kaip PAVB EPS šalių ekonomikos augimo ir darnaus vystymosi skatinimo priemonės, svarbą;
10. ragina ES užtikrinti, kad EPS padėtų sukurti veiksmingą, nuspėjamą ir skaidrią regioninę prekybos ir investicijų reglamentavimo sistemą, visapusiškai laikantis atitinkamų tarptautinių susitarimų ir gairių; pabrėžia, kad EPS turi teigiamai prisidėti įgyvendinant Afrikos žemyninę laisvosios prekybos erdvę (AfCFTA) ir pritraukiant privatųjį kapitalą, taip pat kuriant atsparias ir tvarias regionines vertės grandines, ir taip didinti bei įvairinti Afrikos vidaus prekybą, nes tai yra būtina, kad būtų skatinamas ilgalaikis darnus vystymasis ir pasiekti Darbotvarkės iki 2030 m. tikslai; mano, kad ES parama AfCFTA turėtų būti teikiama sykiu kuriant reglamentavimo sistemas, pagal kurias turėtų būti laikomasi griežtų socialinių ir aplinkosaugos standartų
11. primena, kad dabartiniame EPS skyriuje dėl prekybos ir darnaus vystymosi (PDV) numatyta ribota privalomų įsipareigojimų ir nuostatų dėl dialogo su pilietine visuomene taikymo sritis; mano, kad į ekonominės partnerystės susitarimus turėtų būti sistemingai įtrauktas privalomas ir vykdytinas skyrius dėl darnaus vystymosi, kuris atspindėtų aukščiausius darbo ir aplinkos apsaugos standartus, kad būtų pasiekti Darbotvarkės iki 2030 m. tikslai, o tai, pavyzdžiui, reiškia, kad turėtų būti įtraukti tvirti darnumo įsipareigojimai, susiję su Paryžiaus klimato susitarimu, Kunmingo ir Monrealio pasauline biologinės įvairovės strategija, pagrindiniais tarptautiniais darbo standartais ir lyčių lygybe bei moterų įgalėjimu; visų pirma primena, jog tam, kad skyrius dėl prekybos ir darnaus vystymosi būtų veiksmingas, jam turėtų būti taikomas ginčų sprendimo mechanizmas; palankiai vertina tai, kad skyrius dėl prekybos ir darnaus vystymosi įtrauktas į ES ir Kenijos EPS; primygtinai ragina Komisiją tuo remtis ir stengtis stiprinti EPS skyrių dėl prekybos ir darnaus vystymosi vykstančiame PAVB EPS peržiūros procese;
12. primena, kad svarbu leisti taikyti nacionalinio režimo principo ir pareigos panaikinti eksporto mokesčius išimtis, siekiant skatinti ir apsaugoti besikuriančias pramonės šakas, kurios yra nepaprastai svarbios įvairinant šalių partnerių ekonomiką, taip skatinant jų

vystymąsi, laikantis Bendrojo susitarimo dėl muitų tarifų ir prekybos XVIII:C ir XXIV straipsnių;

13. pabrėžia, kad svarbu plačiu mastu, sistemingai ir prasmingai įtraukti vystymosi partnerius, vietos bei regionų pilietinę visuomenę, akademinės bendruomenės narius, profesines sąjungas ir privačiojo sektoriaus atstovus į EPS įgyvendinimą, stebėseną ir *ex post* vertinimus, siekiant užtikrinti, kad EPS atitiktų gyventojų poreikius, kartu garantuojant, kad būtų paisoma pagrindinių darnaus vystymosi principų; pažymi, kad EPS nuostatų dėl dialogo su pilietine visuomene taikymo sritis yra ribota, palyginti su kitais neseniai sudarytais ES prekybos susitarimais; pabrėžia, kad reikia stiprinti pilietinės visuomenės konsultacinį vaidmenį; ragina sukurti oficialų pilietinės visuomenės dalyvavimo mechanizmą, kartu primindamas, kad esamos platformos, pvz., įvairių suinteresuotųjų subjektų nacionalinės stebėsenos sistemos pagal Afrikos Sąjungos darbotvarkę iki 2063 m., taip pat gali būti naudojamos siekiant užtikrinti bendradarbiavimą su pilietine visuomene EPS kontekste;
14. pabrėžia, kad, nors EPS gali suteikti daug naudos Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno (AKR) šalims, jos taip pat susiduria su savo iššūkiais ir trūkumais; todėl primygtinai ragina politikos formuotojus atidžiai atsižvelgti į šiuos veiksnius ir siekti užtikrinti, kad EPS būtų įgyvendinami taip, kad būtų užtikrinta kuo didesnė nauda visoms susijusioms šalims;
15. primena, kad visos susitarimo šalys visada turėtų veikti remdamosi solidarumo ir abipusio intereso principais, siekdamos stiprinti vaisingą bendradarbiavimą, vykdyti savo įsipareigojimus bei pareigas ir sudaryti palankesnes galimybes PAVB EPS šalims toliau įgyvendinti susitarimą;
16. primena, kad įgyvendinti EPS gali būti sudėtinga mažesnėms AKR šalims, kurioms trūksta išteklių ir infrastruktūros; ragina ES ir jos valstybes nares padėti savo besivystančioms šalims partnerėms taip, kad jos galėtų visapusiškai pasinaudoti EPS teikiamomis galimybėmis;
17. primena, kad, siekiant užtikrinti veiksmingą tarptautinį bendradarbiavimą, reikia įsipareigoti laikytis tarptautinių standartų ir susitarimų;
18. pabrėžia, koks svarbus yra ES įsipareigojimas puoselėti daugiašalį bendradarbiavimą ir apginti pačios Europos prekybos interesus, sykiu atsižvelgiant į kai kuriuos svarbiausius AKR šalių interesus, ypač susijusius su regionine integracija;
19. primena apie dviejų ramsčių sprendimą, skirtą dėl ekonomikos skaitmeninimo ir globalizacijos kylančioms mokesčių problemoms spręsti, kaip susitarė Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) / G20 mokesčių bazės erozijos ir pelno perkėlimo įtraukios sistemos narės;
20. ragina ES ir jos valstybes nares užtikrinti, kad būtų veiksmingai taikomas sutartas pasaulinis minimalus 15 proc. pelno mokesčio tarifas daugiašalėms įmonėms; pabrėžia, kad apskaičiuota, jog dėl šio minimalaus mokesčio tarifo kasmet bus gaunama apie 150 mlrd. JAV dolerių papildomų mokestinių pajamų visame pasaulyje.

**PRIEDAS. SUBJEKTAI AR ASMENYS,
IŠ KURIŲ NUOMONĖS REFERENTAS GAVO INFORMACIJOS**

Nuomonės referentas, prisiimdamas visą atsakomybę, pareiškia, kad negavo informacijos iš jokio subjekto ar asmens, kuris turi būti nurodytas šiame priede pagal Darbo tvarkos taisyklių I priedo 8 straipsnį.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

Priėmimo data	28.11.2023
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 14 -: 1 0: 6
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Barry Andrews, Alessandra Basso, Stéphane Bijoux, Mercedes Bresso, Udo Bullmann, Antoni Comín i Oliveres, Ryszard Czarnecki, Charles Goerens, Mónica Silvana González, György Hölvényi, Beata Kempa, Karsten Lucke, Janina Ochojska, Tomas Tobé, Miguel Urbán Crespo
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Benoît Biteau, Ilan De Basso, Malte Gallée, Marlene Mortler
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (209 straipsnio 7 dalis)	Peter Jahr, France Jamet

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

14	+
NI	Antoni Comín i Oliveres
PPE	György Hölvényi, Peter Jahr, Marlene Mortler, Janina Ochojska, Tomas Tobé
Renew	Barry Andrews, Stéphane Bijoux, Charles Goerens
S&D	Mercedes Bresso, Udo Bullmann, Ilan De Basso, Mónica Silvana González, Karsten Lucke

1	-
ID	France Jamet

6	0
ECR	Ryszard Czarnecki, Beata Kempa
ID	Alessandra Basso
The Left	Miguel Urbán Crespo
Verts/ALE	Benoît Biteau, Malte Gallée

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė